

KODEKS ETYCZNY

POLSKIEGO STOWARZYSZENIA PSYCHOTERAPII TAŃCEM I RUCHEM

Wstęp

Niniejszy Kodeks Etyczny stanowi zbiór etycznych zasad prowadzenia aktywności zawodowej, obowiązujących członków Polskiego Stowarzyszenia Psychoterapii Tańcem i Ruchem i jest zgodny z kodeksem etycznym Europejskiego Stowarzyszenia Psychoterapii Tańcem i Ruchem (dalej EADMT).

Kodeks Etyczny służy ochronie klientów oraz psychoterapeutów przed nieetycznymi praktykami. Jednocześnie ma na celu ochronę zawodowego tytułu „psychoterapeuta tańcem i ruchem”.

Kodeks etyczny ma pomóc w rozwoju wrażliwości etycznej, uzmysławiać wagę procedur chroniących etyczny charakter aktywności zawodowej członków Stowarzyszenia.

Kodeks nie stanowi prawa w ścisłym tego słowa znaczeniu. Określa standardy odpowiedniego zachowania i postępowania członka, nie zwalniając go jednak z obowiązku własnej wrażliwości i osobistej odpowiedzialności za etyczny przebieg terapii.

Psychoterapeuta Tańcem i Ruchem w tekście kodeksu nazywany jest psychoterapeutą.

Definicja Psychoterapii Tańcem i Ruchem:

Psychoterapia tańcem i ruchem (DMT) jest definiowana przez EADMT jako terapeutyczne wykorzystanie ruchu mające na celu pogłębienie emocjonalnej, kognitywnej, fizycznej, duchowej i społecznej integracji osoby. Taniec jako ruch ciała, twórcza ekspresja i komunikacja jest głównym elementem Psychoterapii Tańcem i Ruchem. Dzięki wzajemnym powiązaniom pomiędzy umysłem, ciałem, stanem emocjonalnym i relacjami społecznymi, ruch ciała jednocześnie umożliwia diagnozę i stanowi drogę interwencji w Psychoterapii Tańcem i Ruchem.

I. Kompetencje zawodowe

1. W rozumieniu Kodeksu psychoterapię tańcem i ruchem może prowadzić osoba, która ukończyła rekomendowane przez Stowarzyszenie szkolenie, lub spełnia alternatywne wymogi opisane w kryteriach dla członków zwyczajnych Stowarzyszenia.
2. Psychoterapeuta zobowiązany jest kontynuować rozwój zawodowy uczestnicząc w dodatkowych szkoleniach, warsztatach, konferencjach.
3. Psychoterapeuta zobowiązany jest dbać o swój rozwój ruchowy rozumiany jako trening technik tanecznych, czy pracy z ciałem.
4. Psychoterapeuta zobowiązany jest pogłębiać swoją wiedzę w zakresie terapii tańcem i ruchem, zapoznając się ze specjalistycznymi publikacjami i wynikami badań.
6. Psychoterapeuta zobowiązany jest utrzymywać kontakt ze środowiskiem zawodowym poprzez uczestniczenie w superwizjach koleżeńskich organizowanych przez Polskie Stowarzyszenie Psychoterapii Tańcem i Ruchem oraz superwizjach organizowanych przez rekomendowane placówki szkolące.
7. Psychoterapeuta nie może prowadzić pracy psychoterapeutycznej w całkowitej izolacji bez grupy odniesienia i bez systematycznej superwizji.

II. Obowiązki psychoterapeuty

1. Psychoterapeuta uczciwie i rzetelnie wykonuje swoją pracę, z szacunkiem wobec osób pozostających w terapii oraz wobec osób, z którymi w terapii współpracuje.
2. Obowiązkiem psychoterapeuty jest przede wszystkim uwzględnianie dobra osób pozostających w terapii.
3. Psychoterapeuta szanuje różnice dotyczące wieku, płci, rasy, przynależności etnicznej, narodowości, religii, orientacji seksualnej, ułomności fizycznej i psychicznej, języka oraz statusu społeczno-ekonomicznego klientów.
4. Psychoterapeucie nie wolno przenosić relacji z klientem poza obszar terapii.
5. Psychoterapeucie nie wolno pracować z klientem w przypadku gdy:
 - a. pozostaje z klientem w innej relacji zawodowej, rodzinnej czy towarzyskiej

b. między klientem a psychoterapeutą występuje inna zależność, która generuje potencjalną pozycję przewagi, siły, dominacji, uniemożliwia obiektywizm i stwarza niebezpieczeństwo nadmiernego wykorzystania roli psychoterapeuty.

6. Psychoterapeuta przedstawia zgodnie z prawdą swoje kwalifikacje zawodowe, doświadczenie oraz przynależność do Stowarzyszenia.
7. Psychoterapeuta praktykuje tylko w dziedzinie, w jakiej ma kwalifikacje i uprawnienia.
8. Psychoterapeuta współpracuje z innymi specjalistami kiedy jest to wymagane lub wskazane.
9. Jeśli psychoterapeuta pracuje w zespole, zobowiązany jest planować i prowadzić terapię zgodnie z ogólnym planem leczenia.
10. Psychoterapeuta zrzesza się w celach współpracy zawodowej tylko z jednostkami i organizacjami, które praktykują zgodnie z uznanymi standardami etycznymi.
11. Psychoterapeuta jest zobowiązany dbać o swoją kondycję psychiczną z uwagi na dobro klienta.
12. Psychoterapeuta jest odpowiedzialny za bezpieczeństwo procesu terapii.
13. Psychoterapeuta nie powinien podejmować terapii, szkolenia, superwizji, badań naukowych, kiedy jest mentalnie lub fizycznie niegotowy do praktykowania.

III. Prawa psychoterapeuty

1. W trudnych sytuacjach psychoterapeuta ma prawo otrzymania wsparcia według zasad regulowanych przez Kodeks Etyczny i Statut Stowarzyszenia.
2. Psychoterapeuta ma prawo odmowy podjęcia terapii wtedy, gdy uznaje, że nie jest w stanie podjąć rzetelnie terapii.
3. Psychoterapeuta ma prawo nie podejmować się zadań i nie uczestniczyć w działaniach (wykłady, seminaria, wywiady, aktywność w mediach publicznych), które nie są zgodne ze standardami zawodowymi zapisanymi w niniejszym Kodeksie.

IV. Zasady praktyczne

1. Psychoterapeuta zapewnia miejsce dla terapii, które spełnia wymogi bezpieczeństwa i prywatności.
2. Psychoterapeuta ustala ze stroną odpowiedzialną (klientem, rodzicem, opiekunem lub przedstawicielem stosownych władz) wzajemnie akceptowany kontrakt dotyczący:
 - a. celów terapii
 - b. wykorzystywanych metod
 - c. częstotliwości prowadzenia sesji
 - d. długości terapii
 - e. planowanych przerw
 - f. odwoływania sesji przez obie strony
 - g. opłat i sposobu ich wnoszenia
 - h. relacji z innymi psychoterapeutami i terapeutami
 - i. zmiany psychoterapeuty
 - j. wyjaśnienia poufnego charakteru terapii i wyjątków od zasady poufności
3. Psychoterapeuta zobowiązany jest upewnić się, że strona odpowiedzialna rozumie zawierany kontrakt.
4. Wszystkie zmiany w kontrakcie powinny wynikać z ustaleń obu stron. W przypadku, gdyby psychoterapeuta chciał jednostronnie zmienić wysokość opłat lub też podjąć decyzję o zakończeniu terapii, musi odpowiednio wcześniej zawiadomić klienta i umożliwić przepracowanie związanych ze zmianami tematów.
5. Psychoterapeuta zobowiązany jest zachować szczególną wrażliwość na kontakt fizyczny z klientem lub pomiędzy klientami. Psychoterapeuta zobowiązany jest uzyskać zgodę klienta, wyjaśnić czemu ma służyć określona forma kontaktu i na czym ma dokładnie polegać. Psychoterapeuta powinien wykazywać szczególną uważność na nie przekraczanie dopuszczalnych norm i indywidualnych granic klienta. W pewnych sytuacjach jakiegokolwiek kontakt fizyczny może być niewłaściwy. Dotyczy to przypadków nadużycia fizycznego, skrupułów moralnych, nadwrażliwości na dotyk lub istniejących uwarunkowań fizycznych.
6. Psychoterapeuta zobowiązany jest prowadzić systematyczne raporty kliniczne zawierające dyskretne, pozbawione danych osobowych informacje opisujące proces terapeutyczny. Raporty te mogą być udostępniane superwizorom, koterapeutom oraz innym specjalistom pracującym w zespole terapeutycznym.

7. Psychoterapeuta zobowiązany jest odesłać klienta do odpowiedniego psychoterapeuty lub ośrodka jeśli terapia nie będzie przynosić pożądaných skutków, okaże się szkodliwa lub z innych powodów nie może być kontynuowana.

8. W sytuacjach, gdy zdolność działania psychoterapeuty jest ograniczona np. w przypadku choroby, pojawienia się uprzedzeń, przemęczenia, wyjątkowo obciążającej sytuacji osobistej, objawów wypalenia zawodowego należy, podjąć wszystkie konieczne środki zapobiegawcze. Mogą one obejmować czasowe wycofanie się z prowadzenia praktyki terapeutycznej. Podjęcie takiej decyzji następuje po konsultacji z kolegami, superwizorami i/lub nauczycielami.

9. Jeśli cele instytucji, w której zatrudniony jest psychoterapeuta, pozostają sprzeczne z interesem osoby leczonej, psychoterapeuta powinien wybierać dobro osoby leczonej, a jeśli nie jest to możliwe, powinien zawiesić kontrakt (z instytucją lub z osobą pozostającą w terapii).

10. W przypadku sytuacji kryzysowej, na przykład zagrożenie życia jednostki lub grupy, niepokoje społeczne, wojny, klęski żywiołowe, jeżeli warunki na to pozwolą, psychoterapeuta uwzględni szczególne ramy pracy oraz zadba o autonomię klienta i zagwarantuje zawodową dyskrecję.

Zasady Praktyczne związane z procesem szkolenia

11. Terapii osobistej studenta psychoterapii tańcem i ruchem nie może prowadzić osoba jednocześnie zajmująca się szkoleniem, superwizją lub stażem tego studenta.

12. Pracownicy bądź instytucje szkoleniowe, w razie poważnych obaw, czy dany student może zostać kompetentnym terapeutą, powinni podjąć kroki mające na celu ochronę tego studenta i ewentualnych klientów.

13. Superwizorzy, w razie poważnych obaw, czy osoba praktykująca pod ich superwizją posiada kompetencje do prowadzenia praktyki, powinni podjąć kroki mające na celu ochronę tego terapeuty i jego klientów.

14. Osoby ubiegające się o szkolenie, superwizję, tytuł zawodowy bądź fundusze na badania nie będą dyskryminowane ze względu na status społeczno-ekonomiczny, niepełnosprawność, przynależność etniczną, płeć, rasę, religię, orientację seksualną, ani jakąkolwiek inną odmienną, która nie ma wpływu na kompetencje.

V. Poufność oraz ochrona danych

1. Członkowie Stowarzyszenia traktują wszystkie informacje uzyskane o ludziach oraz instytucjach dotyczące relacji zawodowych z najwyższą dyskrecją.
2. Informacje poufne obejmują dane personalne klienta oraz wszystkie dane, których poznanie przez osoby trzecie naruszałoby zasadę poufności.
3. Przekazywanie takich informacji jest dozwolone jedynie w interesie klienta i tylko w przypadku wyrażenia przez niego zgody.
4. Psychoterapeuta powinien poinformować klientów o prawie dostępu do sporządzanych notatek gwarantowanym przez ustawę o ochronie danych osobowych z 29.08.1997 roku (Dz.U.02.101.926)
5. Uczestnicy terapii grupowej powinni być zobowiązani do zadeklarowania poufności wobec innych uczestników tej grupy.

VI. Poufność w świetle prawa

1. Gdy przekazania informacji wymaga prawo i zażądały jej właściwe władze np. sąd, klient musi zostać poinformowany z wyprzedzeniem o przyczynach takiego postępowania oraz jakie informacje zostaną ujawnione. Odmowa odpowiedzi na pytania zadawane przez policję nie jest wykroczeniem. Każdy jednak, do kogo dotrą informacje dotyczące nadużyć względem dzieci powinien natychmiast zasięgnąć porady prawnej i opinii ekspertów. W przypadku współpracy z klientem, który fizycznie znęca się nad dzieckiem lub innymi osobami lub im zagraża, troską psychoterapeuty winno być dobro osób skrzywdzonych. Zarazem jednak naszym obowiązkiem jest uczynić wszystko co możliwe, aby nasz klient otrzymał pomoc adekwatną do sytuacji, jak również zachęcić go do wzięcia pełnej odpowiedzialności za krzywdy, jakie wyrządził innym.
2. Nie ma podstaw prawnych zobowiązujących do odpowiadania na pytania radcy prawnego czy adwokata lub do wypowiedzania się na temat związany z prowadzonym śledztwem, oprócz wezwania sądu.
3. Prawo nie zobowiązuje psychoterapeuty do stawiania się w sądzie na prośbę stron w sprawie lub też na prośbę ich prawników, chyba, że zostanie wezwany przez sąd w charakterze świadka.
4. Występując w charakterze świadka psychoterapeuta ma obowiązek odpowiadania na pytania oraz na polecenie sądu, przedstawienia stosownych dokumentów. Odmowa

odpowiedzi może być uznana za obrazę sądu i ukarana, chyba że istnieją podstawy prawne do nieudzielania odpowiedzi.

5. Jedynie prokuratura i sąd mogą zwolnić psychoterapeutę z obowiązku dotrzymania tajemnicy zawodowej.

6. Policja może domagać się udostępnienia materiału dowodowego np. w postaci notatek z sesji, psychoterapeuta ma obowiązek udostępnić je jedynie w sytuacji postanowienia prokuratorskiego. Przeszkadzanie policji w zabraniu takich dokumentów może być uznane za wykroczenie.

VII . Postępowanie sądowe

1. Psychoterapeuta, który został skazany przez sąd za jakiegokolwiek wykroczenie czy przestępstwo, lub który jest podmiotem czy stroną postępowania cywilnego wniesionego przez klienta powinien zgłosić ten fakt Komisji Etycznej Stowarzyszenia w celu podjęcia odpowiednich działań.

2. Osoby prowadzące praktykę powinny poszukać porady prawnej i/lub skontaktować się z Stowarzyszeniem Psychoterapii Tańcem i Ruchem w przypadku wątpliwości dotyczących swoich praw i obowiązków, zanim zaczną działać w sposób niezgodny z zawartym z klientem kontraktem.

VIII. Badania naukowe

1. Psychoterapeuta zobowiązany jest do wyjaśnienia klientom rodzaju, celu oraz sposobu przeprowadzenia jakiegokolwiek studiów czy badań, w których mają uczestniczyć klienci. Przed rozpoczęciem badań upewnienia się, że klienci udzieli świadomej i możliwej do zweryfikowania zgody.

2. Psychoterapeuta zobowiązany jest do zabezpieczenia dobra i anonimowości klientów w przypadku, gdy rozważa się jakąkolwiek formę publikacji materiału klinicznego lub wyników prac badawczych. Psychoterapeuta zobowiązany jest do uzyskania zgody klientów na tę publikację.

3. Korzystając z pomocy personelu pomocniczego bez pełnych kwalifikacji (np. asystenci psychologiczni, studenci, pielęgniarki) psychoterapeuta odpowiada za realizację zasad etyki zawodowej oraz powiadamia asystentów o obowiązku bezwzględnego przestrzegania tajemnicy zawodowej, z wyjątkiem zagrożenia

bezpieczeństwa osób, a materiały powierzone asystentom do opracowania zabezpiecza przed imienną identyfikacją.

4. Psychoterapeutę obowiązuje prawdziwe i wyczerpujące informowanie o źródłach z których korzystał podczas pracy naukowej lub badawczej. Nie zataja, że korzystał w swoich publikacjach lub pracach badawczych z materiałów innych autorów oraz z pomocy i konsultacji innych osób. Uczestnicząc w pracach zespołowych, respektuje prawa autorskie innych członków zespołu i dba o ochronę własnych praw autorskich. Zasada ta jest szczególnie ważna przy prowadzeniu badań interdyscyplinarnych. Psychoterapeuta nie firmuje swoim nazwiskiem żadnych publikacji lub prac, w których nie brał udziału, ani nie przedstawia swojego udziału w sposób niezgodny z rzeczywistym wkładem wniesionym w te prace.

5. Opiniujący prace badawcze innych autorów psychoterapeuta zdaje sobie sprawę ze znaczenia krytyki naukowej w rozwoju dyscypliny i ciężącej na nim osobistej odpowiedzialności za rzetelność wydawanych ocen oraz nie podejmuje ocen pracy, jeśli istnieją okoliczności uniemożliwiające wydanie bezstronnej, rzetelnej i kompetentnej oceny.

IX. Superwizja

1. Praktykujący psychoterapeuta zobowiązany jest być w indywidualnej lub/i grupowej superwizji prowadzonej przez Certyfikowanych Superwizorów. Superwizja powinna być regularna i towarzyszyć procesowi terapeutycznemu w trakcie jego trwania.

2. Psychoterapeuta jest świadomy niebezpieczeństw wynikających z jego możliwości wpływania na innych ludzi, w związku z czym poddaje się superwizji lub/i konsultacji.

3. Jeżeli Psychoterapeuta uzna, że ma do czynienia z konfliktem etycznych postaw lub wartości, i nie jest w stanie tego konfliktu rozwiązać w procesie superwizji, powinien zgłosić się do Komisji Etycznej Stowarzyszenia w celu uzyskania odpowiedniej porady.

X. Reklama i Ochrona danych

1. Reklama powinna ograniczać się do informacji dotyczących kwalifikacji i doświadczenia oraz treści planowanych zajęć czy warsztatów.

2. Psychoterapeuta tańcem i ruchem nie powinien składać fałszywych deklaracji odnośnie prawdopodobnych efektów terapii.
3. Psychoterapeuta powinien upewnić się, że prowadzona przez niego praktyka objęta jest stosownym ubezpieczeniem.
4. Reklama pracy nie może zawierać porównań ani w żaden inny sposób sugerować, że proponowane usługi są bardziej skuteczne, niż te oferowane przez innych psychoterapeutów, inne szkoły psychoterapii czy inne organizacje.
5. Reklama podlega regulacjom państwowym i branżowym.

XI. Relacje zawodowe

1. Psychoterapeuta stara się być świadomym konsekwencji wynikających z rang i przywilejów we wszystkich obszarach życia: społecznym, społeczności lokalnej, psychologicznym i duchowym, znajdujących swoje odbicie w relacji terapeutycznej.
2. Psychoterapeuta powinien dążyć do dobrych i wzajemnie wspierających relacji z kolegami.
3. Psychoterapeuta szanuje godność i integralność osób, z którymi utrzymują relacje zawodowe, a szczególnie prawo tych ludzi do decydowania o sobie oraz odpowiedzialności za samych siebie.
4. Psychoterapeuta powinien powstrzymać się przed dyskredytującymi opiniami na temat swoich kolegów, a w razie konfliktu zobowiązany jest do poszukiwania wzajemnie akceptowalnego rozwiązania.

XII. Psychoterapeuta jako popularyzator

1. Psychoterapeuta popularyzując wiedzę z zakresu psychoterapii tańcem i ruchem prezentuje współczesny stan wiedzy.
2. Psychoterapeuta powinien zaznaczyć, kiedy prezentuje osobisty punkt widzenia występując w roli popularyzatora lub/i nauczyciela.
3. Psychoterapeutę obowiązuje rzetelne przedstawienie innych stanowisk dotyczących teorii i praktyki psychoterapii tańcem i ruchem.

Literatura:

- 1.Code of Ethical Practice of The American Dance Therapy Association
- 2.Code of Ethical Practice of The British Dance Therapy Association
- 3.Code of Ethical Practice of The European Association Dance Movement Therapy
- 4.Kodeks etyczny przyjęty na Walnym Zgromadzeniu Członków Sekcji Naukowej Psychoterapii Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego w dniu 8 XII 2000 r.
- 3.Kodeks etyczny Polskiego Towarzystwa Psychologii Zorientowanej na Proces
- 4.Kodeks Etyczno Zawodowy Terapeuty Uzależnień
- 5.Kodeks Etyki Zawodowej Terapii Gestalt
- 6.Kodeks etyczno-zawodowy psychologa